

Declarația Partidului Liberal din 13 iulie 2009

CRIZA SISTEMULUI EDUCAȚIONAL DIN REPUBLICA MOLDOVA – REZULTATUL INEFICIENȚEI GUVERNĂRII COMUNISTE

Educația este domeniul principal în care o țară civilizată investește pentru a asigura dezvoltarea durabilă a societății în baza transferului de cunoștințe. Politicile educaționale corecte promovate de stat asigură progresul tehnico-științific în toate sferile sociale și economice. În Republicii Moldova, după 8 ani de guvernare comunistă domeniul educației a fost lăsat de izbeliște și traversează o profundă criză sistemică.

Guvernarea comunistă nu a asigurat finanțarea corespunzătoare a sistemului educației, fapt ce a cauzat criza profundă în domeniu. Aceasta este acutizată de lipsa cadrelor didactice pentru predarea anumitor discipline, de scăderea calității prestației cadrelor didactice tinere la sate, din cauza fluctuației lor excesive, de diminuarea prestigiului profesiei de pedagog.

Partidul Liberal constată existența unor carențe grave în baza legislativă. Codul învățământului, adoptat în luna decembrie 2008 de parlamentul de legislatura a 16-ea, nu a fost promulgat, documentul în cauză fiind conceput în mod eronat. Actualmente, sistemul de educație din Republica Moldova este departe de standardele europene și dispune de o legislație deficitară, fiind reglementat de legea învățământului din 1995 și de multiple acte normative, care deseori se contrazic.

Partidul Liberal consideră că nivelul preuniversitar al sistemului educațional este marcat de probleme serioase în ceea ce privește conținuturile curriculare, structura ariilor disciplinare, organizarea sesiunilor de bacalaureat. Experimentarea continuă a metodologiilor de examinare și evaluare la examenele de bacalaureat, cauzate de schimbarea frecventă a miniștrilor educației, de cele mai multe ori persoane non-avizate pentru ocuparea acestei funcții, au degenerat în eșecuri totale pe parcursul anilor. Lipsa transparenței în promovarea metodologiei de organizare a sesiunilor de bacalaureat (necesitatea prezentării acestei metodologii la început de an școlar, editării modelelor de teste etc.), precum și insuficiența acestor metodologii (existența doar a probelor scrise, evaluarea lucrărilor de către profesori străini, deseori nepregătiți pentru algoritmul de evaluare etc.) au făcut ca sesiunile de bacalaureat să devină un adevărat bilet de loterie. În urma acestei loterii elevii cu note slabe obținute pe parcursul anilor devin marii câștigători, iar cei cu note onorabile riscă să nu accedă în universități la locurile bugetare din motivul ratării concursului de admitere.

Sesiunile de bacalaureat s-au transformat în fabrici de proliferare a corupției, dirijate în modul cel mai direct de funcționarii MET. Această realitate este confirmată și de semnalele care parvin la Partidul Liberal din teritoriu.

Incertitudinea planează asupra instituțiilor de învățământ preuniversitar, și anume a școlilor profesionale și a colegiilor. Din cauza statutului lor care nu este clar definit, aceste instituții se confruntă cu mari probleme ce țin de managementul resurselor financiare și umane, ponderea/valoarea calificărilor și actelor de studii eliberate de aceste instituții.

Reforma în învățământul universitar, prilejuită de aderarea Republicii Moldova la Procesul Bologna a fost compromisă prin abordarea ei tendențioasă și superficială. Actualmente, în sistemul universitar instituțional nu se respectă autonomia universitară și libertatea academică în ceea ce privește domeniul cercetării, studiile de doctorat, reglementate excesiv de organisme terțe. Este încălcată autonomia universitară în promovarea politicilor de admitere la studii a tinerilor din Republica Moldova.

Partidul Liberal constată cu regret că deja al patrulea an guvernarea comunistă elaborează așa-zisul plan de admitere în instituțiile de învățământ superior, care, conform mai multor declarații ale partidului de guvernământ, se motivează prin excesul cadrelor cu studii universitare superioare și creșterea ratei șomajului în rândul specialiștilor juriști, economiști, s.a. Acest raport de proporționalitate directă dintre rata șomajului și numărul de specialiști cu studii universitare este eronat. O societate e cu atât mai

prosperă, cu cât mai luminați și cărturari sunt oamenii ei. Problema inserției în câmpul muncii nu poate fi examinată doar din perspectiva necesităților stricte ale statului, care are posibilități economice limitate, ci din perspectiva regională și, mai larg, europeană. Articolul 35 al Constituției stipulează dreptul neîngrădit al cetățenilor la studii de orice nivel. În același articol este consfințită autonomia instituțiilor de învățământ. Din această perspectivă, planul de admitere în instituțiile de învățământ superior contravine esenței însăși a politicilor educaționale moderne din întreaga lume. El limitează accesul la studii universitare al cetățenilor străini (80 locuri rezervate în 2009-2010 pentru cetățenii străini în toate instituțiile universitare), obstrucționează accesul la studii universitare al cetățenilor Republicii Moldova, al tinerilor și celor de vârstă mai înaintată, care vor să-și reprofileze calificările în conformitate cu principiul Bologna *long life learning*, direcționează tinerii către instituțiile de învățământ superior din regiune, alungându-i practic din republică, în condițiile crizei demografice pronunțate, cauzat de emigrarea în masă și de sporul negativ al natalității.

Partidul Liberal acuză guvernarea comunistă de nerespectarea dreptului constituțional al cetățenilor Republicii Moldova la studii superioare și cere suspendarea Hotărârii de guvern No. 359 din 20 mai 2009 „Cu privire la planurile de înmatriculare în anul 2009 la studii superioare de licență (ciclul I) și de masterat (ciclul II), medii de specialitate și secundar profesional și prognoza înmatriculării în anii 2010-2014”.

Partidul Liberal acuză guvernarea comunistă de promovarea unei politici distrugătoare împotriva sistemului educațional din Republica Moldova. Guvernul a declanșat o adevărată „vânătoare de vrăjitoare” împotriva intelectualității prin ideologizarea educației la toate nivelurile, prin sugrumarea libertății academice și a autonomiei universitare.

13 iulie 2009